

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à
Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 696. Sergii Pap. Annus 9. Leontii Imp. Annus 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

pastoris, qui Apofolus dignus miraculis testatae ipsiis reliquit fidem Christianam integratque sinceram: misericordia vero redditum sunt omnium hominum, vbi relatio antiquo tam parvis facilius deposito, ecclesias voces alementum per praecepta hie, etiam in profunda coruerunt inferni.

Hoc eodem anno sexcentelimo nanagesimoquinto, die nona Februario fandus Ambrosius Episcopus Rothomagensis vir sanctitatem clarissimus ex hac virtute cœlum feliciter migravit, cum ante calamitatem passus, solum velite missis in exilium cogeretur iustus Pipini supremo fungenti magistrati, de quo Angodus monachus ita scribit:

Cum inter principes Fratrum sena esset exorta discordia ob multiformem regnorum dissensionem, calidius humana genera hosti militum contra Dei famulum securi fecit mortalem, qui Pipinus principi fraudulenter suggester prelatione virtutis luctum adserit, cum concordia tractatis consula. Decedente enim ei de ordine principatus, quod ita ut petierat implatum est anno ab incarnatione Domini sexcentesimo nonagesimo sexto. Ordinatus est autem in Ecclesia sancta martyris Caecilia dienaria eius imposito sibi à Papa meum nomine Clemente, ac mox remissus ad sedem Episcopariam suam, id est post dies quatuordecim, ex quo in Viterbo venerat. Donauit autem Pipinus locum carthae Episcopalis in castello suo illi, quod antequa gentium ullam vocabulo Vitzburgus, id est, oppidum Vitudorum, lingua autem Gallica Tractacum vocatur, quod subiecta Ecclesia, reverendissimum Pontificis longe latetque verbis fabri predictarum, multoque ab errore reuocans, placet per illas regiones ecclesias & monasteria nonnulla confinxit. Nam non multo post, alios quoque illis in regionibus confinxit ipse Antiphites ex eorum numero fratribus, qui vel secum, vel post se illa ad presulandum venerant: ex quibus aliquanti tunc dormierunt in domino: ipse autem Willibordus, cognomen Clavus, adhuc superest, longian venerabilem state, rispte trigesimum & sextum in Episcopatu habens annum & post multiplices militiae celestia agnos ad præmia remuneratione superius tota mente subfrans, hoc Beda, declarans his pariter tempus quo ista scriberat, anno videlicet, Domini septingentelimo trigesimo secundo.

Eodem quoque anno ex hac vita migrasse S. Audomarum Monachorum Episcopum, certum est. Prædictar ille Apostolus Tarcanensem, & ceterum quidem: nam hinc autem populus ille Euangeli predicatione imbuta esset, tamen negligenter præfatum in detersus lapides, necrum idolum cultum, quem relinquere, est ledeamus; sed tanta viri predicatione exaltos est, acque perfecte redditus Christianus, opertate diuinitus, una cum predicatione, miraculorum quoque virtute. Exstant etiam apud predicare gellia, a Folchardo confitepta. Hic vel obiter mentio facienda est de sancta Auct. ebenha viagine, que ab eodem sancto Audomaro Deo coniecrata regia clarae fanditate; cuius virtus Acta scriptus manu data habentur.

I E S V C H R I S T I A N N V S 696.

SERGII PAP. LEONTII IMP.

Annus 9.

Annus 3.

S E Q U I T U R Christi annus sexcentelimo nanagesimus sextus, Indictione nona, quo vir Apofolicus Willibordus, sive Willibordus, qui ante annos sex Roman veniens auctoratem prædicandi Euangelium (vt dictum est pluribus) accepit, cum magna amplexus prædicatione prouentum in coniunctione infidelium collegitur, iterum Roman veniens ad eundem Sergium Papam, ab eodem Episcopum ordinatur. Opus plenum diuinitus in his recognoscitur: accidit enim secundum illud mysticum Domini in Iob c: *Namquid mira fulgur, & haec, & reverentiam vestrum, adjuvare? Non natus est Apofolico fidei mitice tonitruo filios in Evangelio prædicationem ad Gentiles, sed & eisdem portantes manipulos suis recipere reuidentes, nosaque ipsi erigere fides, Episcopales. Vbi enim Friti huius Fitionis Euangelium accepit, vt eis datur Episcopus laborauerit, qui eis bello perdomuit Pipinus princeps. Non decant in Galliarum proximis regionibus nobilis-*

simum Ecclesiasticus Episcopi: sed quod nouis erigeret fedes, sciret etiam ab exercitu ducibus, solus esse Romanum Pontificis, idcirco cura illi fuit, ut idem Romanus missus, vbi accepit ad prædicandam Euangelium apostolatum, nouis rediret facias ritibus ordinatus Episcopus. Porro rem gestam per breuerter Beda sic narrat:

*Potius vero inquit iper annos aliquant in Friesia, * qui aduerserant, docerunt, misit Pipinus, faciente omnium consensu, virum venerabilem Willibordum Romanum, alias Petrus, Seriginus habebat, peplulanum, vt eidem Friesianum genti Archipæpiscopus ordinaretur: quod ita ut petierat implantum est anno ab incarnatione Domini sexcentesimo nonagesimo sexto. Ordinatus est autem in Ecclesia sancta martyris Caecilia dienaria eius imposito sibi à Papa meum nomine Clemente, ac mox remissus ad sedem Episcopariam suam, id est post dies quatuordecim, ex quo in Viterbo venerat. Donauit autem Pipinus locum carthae Episcopalis in castello suo illi, quod antequa gentium ullam vocabulo Vitzburgus, id est, oppidum Vitudorum, lingua autem Gallica Tractacum vocatur, quod subiecta Ecclesia, reverendissimum Pontificis longe latetque verbis fabri predictarum, multoque ab errore reuocans, placet per illas regiones ecclesias & monasteria nonnulla confinxit. Nam non multo post, alios quoque illis in regionibus confinxit ipse Antiphites ex eorum numero fratribus, qui vel secum, vel post se illa ad presulandum venerant: ex quibus aliquanti tunc dormierunt in domino: ipse autem Willibordus, cognomen Clavus, adhuc superest, longian venerabilem state, rispte trigesimum & sextum in Episcopatu habens annum & post multiplices militiae celestia agnos ad præmia remuneratione superius tota mente subfrans, hoc Beda, declarans his pariter tempus quo ista scriberat, anno videlicet, Domini septingentelimo trigesimo secundo.*

Heccedem de ordinatione per sanctum Sergium facta Romæ Willibordi sine Willibordi, & in Clementem mutatione, meminist etiam Marcellinus in rebus gestis sancti Sauberti, vnu ex eis in Euangeli prædicatione confixi. Eius vero Acta, que pluribus propositus est Albinus Flaccus, discrepant à Bede historia, dum iste tradit fuisse consecratum in Ecclesia sancte Ceciliae, ibi autem legitur id factum in basilica sancti Petri: inquit autem Albinus tradit, eandem ordinacionem habuisse precedenti propheta, Quina, inquam, manifistatione, fieri contigile. Audi ergo, que ipse referat his verbis:

Et sic cum honorifica legatione, & muneribus auctorati Apofolice condigni, Romani direcūt est. Sed die quarta, præsumptuam venerare, beatissimum Apofolius Aug. lucianum somni reuisione admonitus est, ut illam cum summo honore suscipiat, & quod multarum aurarum effet illuminatio futuri, à Deoq[ue] electus & ad hoc venient, ut summi ab eo sacerdoti honorum suscipiant, nihilque ei negandum esse, quicquid petinet. Qua fulta Apofolius admonitione corrut, cum magno gaudio & summo cum suscepit honore: & vt eo fidei agnouit sacerdos religione devotione, sapientia plenitudinem, die competenti populo adiuvante, aduocatus venerabilibus ad societatem ministerii sacerdotiolum, publice in ecclesia beatissimi Petri principis Apofolorum cum magna dignitate more Apofolico cum ordinatus Archipæpiscopum, ac ordinato nomen imposuit Clemens, vestimentisque suis sacerdotialibus indutum, & sancto quasi superhumerali Aaron, palto dignitatis, & indumentis confermatu gloria: & quicquid volat, vel petiat, aut in patricium sandorum, aut in rebu Ecclesiasticu, cum tota mente acrata tradidit illi; pronuntiatus benedictione, donis distinxit, cum salutibus preciis sternit cum in operi Euangeli remittit. Porro teditum quis in Germaniam contingisse anno sequenti, teflatur Marcellinus. Sane quidem quod consecratus fuerit (vt retinatur Beda) die nativitatis Ceciliae, non potuit nisi anno sequenti in Fisionem redire, que igitur post haec continguerit, suo loco dictum sumus.

Se quid interim memoratu dignum coapostolus Saubertus (quem non superiori ordinatum diximus à sancto Willibodo Episcopo) operatus sit, Ma cellinus, qui comes peregrinations ipsius & Aetorum scriptor ei adhæsit, vt Lucas Paulus, hoc aut de eius reditu, &

f. Bed. lib. 1.
cap. 11.
II.
* Folia

VILBRO
DUS ORDIN
NATVS 6.
PISCO. ET
CLEMENTS
DICTVS
WILLEN
BURG

III.
g Exstant ac
videtur San. die
7. Novemb.
1006.
S. SERGIO
PAP. 6.
QUID O
STENVM
PER VI
EV.

IV.

in v.

a Marcelli
vix. mib.
e. 11. 12.
DIAPO-
SOLATVS
ANVIBERTVS
PROF-
CTVS.

in verbi Dei predicatione profectu: agitur sanctissimum
Sanctiss. Euangelio Presul, pontifici fultus universitate & ho-
nore, ac corroboratus confirmatione sancti Vulpellati, salutari pa-
rentibus & amicis, cum CHRISTI familiis qui cum eo erant,
redit in spissam Euangelij & verbi Dei, peruenientem Vultenborgum, si-
ne Traiectum, per annam & multo amplius, antequam San-
ctum Vulpelbertum Roma rediret Traiectum: ibique a fratribus &
neophyti honoribus multo cum gaudio suscepimus gradum Episcopatu-
m condigna ornans virtutibus rixit deinceps in maiori humili-
tate, mansuetudine, simplicitate, & iustitia perspicione; ca-
ptiisque Euangelicum opus conlante exples, oppida, rura, ca-
sas, viros, castella, propter evangelizandum, non equitan-
do, sed apostolorum more pedibus incendendo paragrus, etiam
longe Latice Frisia, Hollandiam, & praeceps comitatum
Teijerhande peragrat, multum populum ad CHRISTVM
doctrinam & praedicationibus redxit, vbique solerter idolatriam
extirpauit: ita quod multitudine Pagorum, maxime iam pro-
fanam sedlam refutantes, Catholicae fidei documenta salutariibus
adseruerunt.

Conseruabat vero sua dulcisissima predicatione fere eorum co-
mitatum Teijerhande, in quo confruebantur Ecclesiae mul-
ti in locis, aut templo idolorum conseruabantur in ecclesiis
Dei & sanctorum, ipsoe ecclesiam sancti Vincenzi martyris
in Zandvoort propria Tidam: in Arkel, in honore sancte Des-
genitricis Virginis: rite: in Hoornier, in honore sancte Diony-
si Areopagitae: & alias: alii locis, quas idem auctor numerat.

V.

Quomodo autem, dum viri ex illis Deo id est Pontifex dedicaret hociopsi anno, submersum in Rhenio adole-
scens mortuum at vitam, spectante populo, reuo-
cavit, idem Marcellinus exacte recentit. Cui tanto spe-
cialeculo te quoque nobiscum praesentem lector cupi-
mus, tanta horum Apostolorum signa conspicuari simu-
lum. Rem gestam praesens qui intefuit Marcellinus ita de-
scribit:

Divina namque prouidente clementia, dum sanctus Sanctorius
anno ab incarnatione Domini (excentimo nonagesimo sexto), octa-
vo Kalendas Octobris deducens ecclesiam in Malsen in constituta-
te Teijerhande, super annum Linghem dictum, contigit, ut eodem die
quidam genitrix adolescentem, dictam Splinteris filium, filium
Primerum ex granu rivo Duerflat, volens curiose exponi mysterium
fidei Christi, & praeceps actis sancti Sanctorius, de quo mira-
audierat, licet ipse incredulus & fides ignorans esset, scaphum cum tri-
bus clavibus manu hora septima intrare, volens videre dedi-
cationem ecclesia in Malsen, ex quod villa Malsen distet a Duerflat
ad Austrum pars militari. Cumq; in media fluminis Rheni, sive
Leca sive, & la Goe iuxta lido navigando foderis super latu na-
viculari, incombens super mucronem suum, lapsum pedem suorum ex-
lubricitate naviculari retro sum cades, cedit in aquam: quem fla-
tim vorax unda absorbuta, & in profundum quasi lapsus descendit, &
submersa fuit. Quod certamente sochi & sacerdos in eadem naviculari po-
siti aperte vocare & ei submersum non valentes, dolor & maximo con-
sternati, utique litora clamoribus & fluctibus repellenter. De cu-
eas capi & submersione non solum parentes & cognati dolentia
sed & luctu erat omnibus, & mortore incredibili confundebantur
vniuersi. Seru vero concito cursu fugerunt pra timore parentum &
amicorum.

Tandem eadem die hora duodecima, a pectorib; in sage-
na cum multo dolore mentita, lamentabiliter portata fuit in do-
num parentum, & licet inflexibilis esset artus & membra, tem-
peris confuso flaminum idolorum calido impositus leto, deforster ad
phariseum sive templum Marii. Audierant enim, quod Christiani
aliquot suos sive subito defunctorum, in ecclesiis sibi pertan-
tes, vita prius sacrificari & precibus Episcoporum restituerint:
Gautherus vero ergo miles & dominus de Andengia, pater
Splinteri submersi, proponens cum familia & amicis ad tem-
plum Marii, libato fumigum sacrificium, maciendo duxit a se
animula magno de Marti, ut pietate divina potesta sua voces fu-
lere sua renuncias sustinere. Cumque lugoribus morte &
tribulatio corde usque in horam fere secundam precessus & sacri-
ficiis incubuerat, & nihil salutis inveniens, desperauit de vita ipsius,
eo quod nunquam audiret priscis temporibus deos ipsorum talia
pergeisse.

VI.

Leant autem eadem dia nulli Christiani ita ex cunctate qui vi-

viderent fonte, sequentur fuisse vique armaria plena Maria-
Qvi redentes emeritabiles delores Gautheri & diversam emer-
ram gaudentes de impunita decimam, vacuorum Gautherum je-
sus, ut CHRISTVS, ibi magnificaverit, habentes & con-
lectentes, ut celestes pro fidei sancto Gautherum ipsius
excellent in Malzen, aliquem filium suum equum proprie-
tates: ipse proculabili praeceps prior restituens eum resuens
Iesu Christi, dummodi abrenuntiam dedita, tunc cunctis
ipsius.

Gautherus vero huic auditu, membris qualiterdam sancti San-
ctorius in eadem cunctate caput, liberatus per Angorum & tra-
liter in Hagestein circa nato in nomine IESU V. praeceps se-
psum animatus & alleluia verbo Christianorum, alacriter &
liberis benevolentia amicis, fini dilatato Malzen, ipse cur-
me propestant: videlicet sanctum Sanctorium, nisi in
quo deflexus, pronosticum pedem sancti, solerter recu-
tu, per agra lacrymarum sublata aponit in transi-
mortem & submersione regnanti sui, deprecans, velut in-
greditur proficisci Duxit, & in virtute salutis aquosa 1127
veri Dei omnipotenti resuere filium suum postea ex uno
familia sua & cognati creditur, & sacrum caput per pro-
prium.

Sanctorius vero Sanctorius ipsius humerum decolor, & brachia
cepsicenos, benigne consolabatur: & loco conditoris Lene-
bu vocibus & genitrib; isti, tamquam Deum testem, geni-
temodo falso grandi formidante, se precessauit. Milites vero
amplectentes pedes eius, importune precessauit, ut scilicet pug-
nare amores IESU CHRISTI Duxit. Sitque relata-
re, & praeceps preciosus Venerabilis, & misericordia
splendorum ibidem, tantum celestis regnum caro, & non
venit circa sextam horam post compluvia in transi-
mortem. Et autem turba magna congregata ad eum ibi, hoc lacu-
planete aduentorum sancti Sanctorum, solentibus propria faci-
tibus paniorum.

Igitur transiit anno Leca, cum erat ad defendendum
patis suis, sequentis ipsum quando turba Pagorum, exulta
muta Melchisidis, mater Splinteris submersa, ut resuens
noluerat pedibus eius in publica platea. Lanxus, fure, Serratio
riva, succurre milii, & resuscita filium suum in nomine eius,
credentes, cum tota familia mecum eum: quia de usq; impo-
nunt ad refectionem suam eum. Quam S. Sanctorius elatus, patro-
nus, patrum ingemuit.

Erat autem Splinteris submersa, denus ex impla Maria ve-
tatus in domino in patria fui. Venientemque ad seruacionem deponen-
tur, ut flammis puris sacerdotis idolorum degenerantur, & inde
videlicet virtutem Domini nostri Iesu Christi. Deinde impo-
nunt precipit nobis, deinde orationibus invocant, Donec nomen
diam implorare, ut defenduntur resuscitare. Donec nomen
sua agnoscentur, credentes, cum aliq; dampnum am-
plicauerit, vel ait per dominum Gautherum, alacriter, & sonora
sonora voce, flexi genuib; lacrymarum molli perfringunt
ad Dominum dicunt: Domine Iesu Christi, quoniam reges nos
nobis inclina, mercede tuam ad prece nostram, resuscita bonum
sibi gloria tua, & producere & glorificare ad beatitudinem
sanctorum tuorum: ut scilicet, quoniam eis vana gloria, nra
Domini preter te cuius petet ai non habet fuisse, ne dea modicula
resuscita ad gloriam & honorum nominis in hunc sensum
dilectionis fraude delinsum, ut scilicet quod omnia sua, quoniam
colunt, statim sunt desponsatae, plena, & videntur resuere
credentes in te, salutem. Haec dabo, sicut ex ore, glori-
cam magnam habebo in CHRISTVM, dico: Domine IESU
CHRISTE, meum formidante, ut desuper Ossippe
dum in me, opera, que ego feci, & quis fecit, & misera horam
Domine pugnare Dei, qui resuscitasti a defunctis sanctorum
sanctam Mariam Magdalena & Mariam Leazarum, quod in
tempore resuisti & hunc in nomine tuo, glorificare patrem
amplianteque pedes sancti, cum marinis inferni decolor. Sed

Et accipiens dexteram submersi, dicit: In nomine Domini IESU CHRISTI crucifixi, Deum omnipotens, deus tu, mihi
gar & vincas, & confundas Christianorum mali. Statim vero
cui apertus oculus fuisse, & quasi de graue somno submersum
amplianteque pedes sancti, cum marinis inferni decolor. Sed

